

[Strona Główna](#) > ... > [Twoje Prawa](#) > [Prawa Podstawowe](#) > Scotland

Sądy krajowe i inne organy pozasądowe

Autor treści:
Szkocja

Szkocja

[Krajowe instytucje ochrony praw człowieka](#)

[Rzecznik Praw Obywatelskich](#)

[Wyspecjalizowane organy ochrony praw człowieka](#)

[Inne](#)

Krajowe instytucje ochrony praw człowieka

Wymienione poniżej instytucje mogą udzielać porad dotyczących poszczególnych spraw.

1. Komisja ds. Równości i Praw Człowieka (Equality and Human Rights Commission)

Organ ten prowadzi działalność na rzecz przeciwdziałania dyskryminacji i rozpowszechniania równości w dziewięciu „chronionych” obszarach określonych ustawą w sprawie równości z 2010 r. Są to wiek, niepełnosprawność, płeć, rasa, religia i wyznanie, ciąża i macierzyństwo, związek małżeński i partnerstwo cywilne, orientacja seksualna i zmiana płci. Jest to jedna z najważniejszych krajowych instytucji ochrony praw człowieka, która działa niezależnie od rządu (spełniająca najwyższe standardy – o statusie A). W Szkocji jej kompetencje w zakresie upowszechniania i ochrony praw człowieka uzupełniają kompetencje Szkockiej Komisji Praw Człowieka (Scottish Human Rights Commission).

Jako krajowa instytucja praw człowieka, organ ten:

- upowszechnia znajomość praw człowieka, ich odpowiednie pojmowanie i ochronę;
- zachęca podmioty publiczne do pełnego przestrzegania ustawy dotyczącej praw człowieka;
- udostępnia informacje dotyczące praw człowieka ogółowi społeczeństwa, organizacjom społeczeństwa obywatelskiego oraz organom publicznym;
- monitoruje sytuację w dziedzinie praw człowieka w Zjednoczonym Królestwie oraz przekazuje sprawozdania dotyczące swoich ustaleń oraz przedkłada zalecenia Organizacji Narodów Zjednoczonych, rządowi i parlamentowi;
- doradza rządowi i parlamentowi brytyjskiemu oraz szkockim i walijskim organom administracji zdecentralizowanej na temat wpływu strategii i projektów aktów prawnych na prawa człowieka;
- wykonuje swoje uprawnienia w celu udoskonalenia ochrony praw człowieka.

Organ ten ma ustawowe kompetencje do:

- wszczynania postępowania kontrolnego – rodzaju postępowania sądowego, w którym sędzia bada zgodność z prawem decyzji wydawanych przez organy publiczne oraz działań podejmowanych przez te organy;
- ostrzegania o możliwości wszczęcia postępowania kontrolnego, zanim projekt aktu prawnego zostanie przyjęty, w przypadku gdy uznano, że zmiana ta spowoduje naruszenie praw człowieka jednostek należących do określonej grupy;

- przystępowania do spraw z zakresu praw człowieka wszczynanych przez inne podmioty (instytucja ta jest znana jako „przystąpienie osoby trzeciej”). Komisja nie może jednak przystąpić do sprawy z zakresu praw człowieka dotyczącej danej osoby fizycznej, jeżeli sprawa ta nie dotyczy kwestii równości;
- przeprowadzania postępowania wyjaśniającego z zakresu praw człowieka. Jeżeli Komisja przedstawia zalecenia dotyczące udoskonalenia lub wprowadzenia zmian do strategii, praktyk i aktów prawnych, skierowane do różnych podmiotów, podmioty te mają obowiązek ich uwzględnienia;
- doręczenia zawiadomienia odnoszącego się do zgodności działalności danego organu z przepisami, jeżeli uznano, że podmiot ten nie spełnił swojego obowiązku z zakresu równego traktowania. Komisja może zobowiązać podmiot do spełnienia tego obowiązku lub może określić działania, które należy podjąć, aby zapewnić zgodność.

<http://www.equalityhumanrights.com/>

Dane kontaktowe:

Komisja ds. Równości i Praw Człowieka – Biuro w Szkocji (Equality and Human Rights Commission - Scotland Office)

Tel.: 0141 288 5910

E-mail: scotland@equalityhumanrights.com

Użytkownicy brytyjskiego języka migowego mogą się kontaktować z Komisją na równi ze stronami słyszącymi. Aby uzyskać więcej informacji, należy skontaktować się z Komisją ds. Równości i Praw Człowieka za pośrednictwem <http://www.equalityhumanrights.com/>.

Biuro Porad i Wsparcia Równości (Equality Advisory Support Service)

Tel.: 0808 800 0082

Telefon tekstowy: 0808 800 0084

E-mail: eass@mailgb.custhelp.com

Poczta: FREEPOST EASS Helpline FPN6521

Na stronie internetowej <http://www.equalityadvisoryservice.com/> można również zgłosić zapotrzebowanie na tłumaczenie na brytyjski język migowy oraz dowiedzieć się, jak odbyć chat. Na stronie znajduje się również odpowiedni formularz kontaktowy.

Godziny otwarcia:

od poniedziałku do piątku – 9:00–19:00;

sobota 10:00–14:00.

Nieczynne w niedziele i święta.

2. Szkocka Komisja Praw Człowieka

Szkocka Komisja Praw Człowieka jest krajową instytucją praw człowieka w Szkocji, działającą zgodnie z zasadami paryskimi Narodów Zjednoczonych dotyczącymi statusu i funkcjonowania krajowych instytucji o najwyższym poziomie akredytacji (status A). Zadania Komisji – jako niezależnego podmiotu powołanego ustawą z 2008 r. – obejmują ogólny obowiązek upowszechniania znajomości wszystkich praw człowieka – ekonomicznych, socjalnych, kulturalnych, obywatelskich i politycznych – wśród wszystkich osób na terenie całej Szkocji, jak również obowiązek zachęcania do stosowania najlepszych praktyk w tej dziedzinie. Komisja może również przekazywać sprawozdania dotyczące praw człowieka bezpośrednio do ONZ. Pełny zakres obowiązków i uprawnień Komisji został określony w szkockiej ustawie dotyczącej Szkockiej Komisji Praw Człowieka z 2006 r.

Szkockiej Komisji przysługują uprawnienia do:

- wydawania zaleceń dotyczących zmian w prawie, strategiach i praktykach;
- upowszechniania praw człowieka za pośrednictwem edukacji, szkoleń i publikacji badań;
- prowadzenia dochodzeń dotyczących strategii i praktyk stosowanych przez szkockie organy publiczne.

Podmiot ten nie rozpatruje skarg i nie pomaga poszczególnym osobom fizycznym. W broszurze *Help with Human Rights* zawarto dane kontaktowe organizacji i służb, które udzielają porad i świadczą pomoc.

Dane kontaktowe:

Scottish Human Rights Commission Governor's House Regent Road Edinburgh EH1 3DE Tel.: 0131 244 3550 E-mail: hello@scottishhumanrights.com Link do strony internetowej: [Scottish Human Rights Commission](#)

Rzecznicy Praw Obywatelskich (Ombudspersons)

1. Rzecznik Praw Obywatelskich do spraw Usług Publicznych w Szkocji (Scottish Public Services Ombudsman)

Rzecznik praw obywatelskich do spraw usług publicznych w Szkocji świadczy bezpłatne, niezależne i bezstronne usługi w przypadku sporów prowadzonych między obywatelami a organami administracji lokalnej lub centralnej. Jego zadaniem jest udzielanie wsparcia w rozstrzyganiu sporów lub prowadzenie działań naprawczych w sytuacjach, w których doszło do niesprawiedliwości. Rzecznik bierze udział w ostatnim etapie postępowania dotyczącego skarg na działania organów publicznych w Szkocji (rad, krajowej służby zdrowia, spółdzielni mieszkaniowych, szkół wyższych i uniwersytetów, zakładów karnych, większości przedsiębiorstw wodociągowych, rządu szkockiego i jego agencji, szkockich ministerstw oraz większości pozostałych organów publicznych w Szkocji).

Dane kontaktowe:

Numer bezpłatny: 0800 377 7330
Tel.: 0131 225 5330

Poczta: Freepost SPSO (bez konieczności zakupu znaczka)

Adres biura: 4 Melville Street, Edinburgh, EH3 7NS (godziny otwarcia: poniedziałek, środa, czwartek i piątek – 9:00-17:00; wtorek 10:00-17:00)

Link do strony internetowej: [Rzecznik Praw Obywatelskich ds. Usług Publicznych w Szkocji](#)

2. Rzecznik Praw Obywatelskich ds. Parlamentarnych i Służby Zdrowia (Parliamentary and Health Service Ombudsman)

Sprawy dotyczące skarg na służbę zdrowia w Anglii i usługi publiczne świadczone przez rząd Zjednoczonego Królestwa są kierowane do rzecznika na ostatnim etapie postępowania skargowego. Skargi są rozstrzygane bezpłatnie. Rzecznik bada skargę, jeżeli dana osoba uznaje, że została potraktowana niesprawiedliwie lub nieuczciwie, ponieważ dany podmiot nie podjął odpowiedniego lub rzetelnego działania bądź też usługi świadczone przez ten podmiot były na niskim poziomie, a sprawa danej osoby nie została właściwie rozstrzygnięta.

Rzecznik nie wchodzi w skład rządu. Organ ten został ustanowiony przez parlament. Ma na celu zapewnienie mechanizmu niezależnego rozpatrywania skarg. Rzecznik przedstawia swoje ustalenia parlamentowi w celu wspierania nadzoru nad podmiotami świadczącymi usługi publiczne oraz przekazuje te ustalenia innym podmiotom w celu udoskonalenia usług publicznych. Rzecznik odpowiada za swoje działania przed Parlamentem Zjednoczonego Królestwa, a jego działalność podlega kontroli Komitetu ds. Administracji Publicznej i Spraw Konstytucyjnych.

Zanim sprawa zostanie skierowana do rzecznika, skargę należy wnieść do podmiotu, którego usługi były niesatysfakcjonujące. W przypadku gdy skarga dotyczy brytyjskiego ministerstwa lub organu publicznego skargę kieruje się do rzecznika za pośrednictwem członka parlamentu.

Link do strony internetowej: [Rzecznik Praw Obywatelskich](#)

Dane kontaktowe:

Tel.: 0345 015 4033 (od poniedziałku do piątku – 08:30-17:30)

Usługa oddzwaniania: 07624 813 005

W przypadku posługiwania się brytyjskim językiem migowym można skorzystać z usługi SignVideo. [SignVideo](#)

Wyspecjalizowane organy ochrony praw człowieka

1. Pełnomocnik ds. Dzieci i Młodzieży w Szkocji (Children and Young People's Commissioner Scotland)

Pełnomocnik działa na rzecz zwiększenia znajomości praw dziecka oraz pomaga dzieciom w korzystaniu z praw, które im przysługują. Pełnomocnik ma prawo do wszczęcia dochodzenia w celu ustalenia, czy podmioty świadczące usługi uwzględniają prawa, interesy oraz poglądy dzieci i młodzieży przy podejmowaniu decyzji i działań, które mają na te grupy wpływ.

Dane kontaktowe:

Pełnomocnik ds. Dzieci i Młodzieży w Szkocji (Children and Young People's Commissioner Scotland)
Roseberry House 9 Haymarket Terrace Edinburgh
EH12 5EZ Tel.: 0131 346 5350 Bezpłatny telefon dla młodzieży: 0800 019 1179 SMS: 0770 233 5720
E-mail: inbox@cypcs.org.uk Link do strony internetowej: [CYPCS](#)

2. Pełnomocnik ds. Informacji w Szkocji (Scottish Information Commissioner)

Pełnomocnik ds. Informacji jest odpowiedzialny za egzekwowanie i upowszechnianie prawa dostępu do informacji będących w posiadaniu szkockich organów publicznych oraz za stosowanie przez te organy dobrych praktyk. Pełnomocnik – poprzez swoją pracę – wspiera otwartość, przejrzystość i rozliczalność organów publicznych.

Pełnomocnik ds. Informacji jest odpowiedzialny za egzekwowanie i upowszechnianie:

- szkockiej ustawy z 2002 r. o dostępie do informacji publicznej;
- szkockich rozporządzeń z 2004 r. w sprawie informacji o środowisku;
- szkockich rozporządzeń z 2009 r. o infrastrukturze informacji przestrzennej w Europie.

Pełnomocnik i jego zespół:

- rozpoznają wnioski i wydają prawnie wiążące decyzje;
- propagują dobre praktyki wśród organów publicznych;
- informują ogół społeczeństwa na temat praw, które przysługują osobom fizycznym.

Dane kontaktowe:

Scottish Information Commissioner
Kinburn Castle Doubledykes Road St Andrews Fife KY16 9DS Tel.: 01334 464610 Faks: 01334 464611 E-mail: enquiries@itspublicknowledge.info Link do strony internetowej: [Pełnomocnik ds. Informacji w Szkocji](#)

3. Biuro Pełnomocnika ds. Informacji (Information Commissioner's Office)

Biuro Pełnomocnika ds. Informacji to niezależny organ w Zjednoczonym Królestwie powstały w celu ochrony, w interesie obywateli, prawa do informacji, upowszechniania przejrzystości działań organów publicznych oraz ochrony danych osobowych.

Dane kontaktowe:

Information Commissioner's Office
Wycliffe House
Water Lane

Wilmslow
Cheshire
SK9 5AF

Tel.: 0303 123 1113 (lub 01625 545745, jeżeli dana osoba nie życzy sobie wykonywać połączeń na numer „03”).
Faks: 01625 524 510

The Information Commissioner's Office Scotland
45 Melville Street
Edinburgh
EH3 7HL

Tel.: 0131 244 9001

E-mail: Scotland@ico.org.uk

Link do strony internetowej: [Biuro Pełnomocnika ds. Informacji](#)

Inne organizacje

1. Biuro Porad dla Obywateli (Citizens Advice Service)

Biuro Porad dla Obywateli, służąc bezpłatnymi, niezależnymi i poufnymi poradami, jak również oddziałując na decydentów, pomaga w rozwiązywaniu problemów natury prawnej, finansowej oraz wielu innych kwestii niepokojących obywateli.

Dane kontaktowe:

Numer telefonu Biura Porad dla Obywateli: 0808 800 9060 (od poniedziałku do piątku – 09:00-18:00)

Link do strony internetowej: [porady dla obywateli](#)

Aby skontaktować się z Biurem Porad dla Obywateli, należy kliknąć na http://citizensadvice.org.uk/index/contact_us.htm

2. Wsparcie dla pokrzywdzonych w Szkocji (Victim Support Scotland)

„Wsparcie dla pokrzywdzonych w Szkocji” jest organizacją działającą na zasadzie wolontariatu, udzielającą pomocy osobom, które ucierpiały w wyniku przestępstwa. Organizacja zapewnia pokrzywdzonym, świadkom i innym osobom, które ucierpiały w wyniku przestępstwa, wsparcie emocjonalne i praktyczne, jak również udziela im istotnych informacji. Bezpłatnie i poufne usługi są świadczone przez wolontariuszy zrzeszonych w ramach sieci społecznych ośrodków doradztwa prawnego dla pokrzywdzonych i młodzieży oraz sądowych ośrodków pomocy świadkom.

Na stronie tej organizacji zamieszczono więcej informacji, w tym o sposobach kontaktowania się z tą organizacją:

[Wsparcie dla pokrzywdzonych w Szkocji](#)

Infolinia: 0345 603 9213 (od poniedziałku do piątku – 8:00-20:00)

Szkocki kodeks dotyczący osób pokrzywdzonych

[Szkocki kodeks dotyczący osób pokrzywdzonych](#) określa jasno i w jednym akcie prawa ofiar przestępstw oraz wsparcie, które takim osobom przysługuje w Szkocji.

3. Biuro Pełnomocnika ds. Służb Imigracyjnych (Office of the Immigration Services Commissioner)

Biuro Pełnomocnika ds. Służb Migracyjnych jest niezależnym, działającym poza strukturą rządową, organem

publicznym ustanowionym na mocy ustawy z 1999 r. o migracji i azylu.

Podstawowe zadania biura obejmują:

- działalność regulacyjną w zakresie doradców imigracyjnych,
- upowszechnianie dobrych praktyk poprzez ustalanie norm postępowania,
- przyjmowanie i nadawanie biegu skargom dotyczącym jakiegokolwiek podmiotu udzielającego porad w sprawach związanych z migracją,
- ściganie podmiotów działających z naruszeniem prawa,
- kontrola rozstrzygnięć podmiotów udzielających porad migracyjnych i podlegających jednej z wyznaczonych organizacji zawodowych.

Biuro Pełnomocnika ds. Służb Migracyjnych nie udziela porad w sprawach związanych z migracją, nie wskazuje ani nie zatwierdza konkretnego doradcy.

Biuro Pełnomocnika ds. Służb Migracyjnych współpracuje z wieloma organizacjami, w tym stowarzyszeniami zawodowymi, trybunałami, Agencją Ochrony Granic Zjednoczonego Królestwa (UK Border Agency) oraz organizacjami działającymi na zasadzie wolontariatu.

Więcej informacji na stronie internetowej: [Biuro Pełnomocnika ds. Służb Migracyjnych](#)

Dane kontaktowe:

Office of the Immigration Services Commissioner
5th Floor
21 Bloomsbury Street
London
WC1B 3HF

Tel.: 0845 000 0046

E-mail: info@oisc.gov.uk

4. Szkocka Rada ds. Pomocy Prawnej (Scottish Legal Aid Board)

Celem udzielania pomocy prawnej w Szkocji jest zapewnienie dostępu do wymiaru sprawiedliwości tym osobom, które nie mogą sobie pozwolić na uiszczenie kosztów prawnych. Szkocka Rada ds. Pomocy Prawnej zarządza w granicach prawa systemem pomocy prawnej w Szkocji.

Aby ubiegać się o pomoc prawną, należy udać się do prawnika (*solicitor*), który zajmuje się pomocą prawną. Należy udowodnić niemożliwość pokrycia kosztów pomocy prawnej oraz wykazać, że sprawa jest poważna. Istnieje możliwość, że dana osoba będzie zobowiązana do pokrycia części kosztów prawnych lub uregulowania tej należności później.

Istnieje jednak także możliwość, że nie trzeba będzie pokrywać żadnych kosztów, w zależności od sytuacji finansowej i rodzaju pomocy prawnej, która jest potrzebna w danej sprawie.

Rodzaj pomocy prawnej, o który należy się ubiegać, zależy od rodzaju porady prawnej, która jest potrzebna w określonych okolicznościach. *Solicitor* udzieli wszystkich niezbędnych porad prawnych na ten temat.

- Udzielona porada i wsparcie mogą pomóc danej osobie w pokryciu kosztów porady prawnej, na przykład uzyskania informacji dotyczących praw i wariantów postępowania lub pomocy w prowadzeniu negocjacji i wypełnianiu dokumentów. Przyznane wsparcie nie pokryje jednak kosztów sądowych.

Jeżeli zajdzie taka potrzeba, *solicitor* może reprezentować daną osobę w sądzie:

- w sprawach cywilnych np. dotyczących kwestii mieszkaniowych, związanych z rozwodem, sporów dotyczących dzieci lub zadłużenia hipotecznego;
- w toku wysłuchania dziecka np. w przypadku gdy młoda osoba (lub jej rodzic/opiekun) bierze udział w danym postępowaniu na potrzeby rozwiązania określonego problemu;

- w sprawach karnych, na przykład gdy dana osoba jest oskarżona o popełnienie przestępstwa lub grozi jej pozbawienie wolności.

Aby uzyskać więcej informacji na temat Szkockiej Rady ds. Pomocy Prawnej i skontaktować się z nią, należy zapoznać się poniższymi informacjami.

The Scottish Legal Aid Board Thistle House 91 Haymarket Terrace Edinburgh EH12 5HE Tel.: 0131 226 7061 (od poniedziałku do piątku – 8:30–17:00) Brytyjski język migowy: [contact Scotland-BSL](#)– szkockie służby tłumaczeniowe języka migowego online. E-mail: general@slab.org.uk Strona internetowa: [Scottish Legal Aid Board](#)

5. Inspektorat ds. Opieki Społecznej

Inspektorat ds. Opieki Społecznej reguluje i kontroluje usługi z zakresu opieki społecznej w celu zapewnienia ich odpowiedniego standardu. Wspólnie z innymi organami regulacyjnymi kontroluje, jak różne lokalne podmioty wspierają dorosłych i dzieci.

Dane kontaktowe:

Tel.: 0345 600 9527 E-mail: enquiries@careinspectorate.com Link do strony internetowej: [Inspektorat ds. Opieki Społecznej](#)

6. Komisja ds. Zdrowia Psychicznego w Szkocji (Mental Welfare Commission Scotland)

Komisja roztacza opiekę nad osobami chorymi psychicznie, niepełnosprawnymi umysłowo, cierpiącymi na demencję bądź mającymi podobne zaburzenia oraz upowszechnia prawa osób cierpiących na takie zaburzenia. Działania obejmują upodmiotowienie jednostek i ich opiekunów, monitorowanie przepisów z zakresu zdrowia psychicznego i ubezpieczalni oraz wywieranie wpływu na usługodawców i decydentów.

Infolinia (porady): 0800 389 6809 (jedynie osoby korzystające z opieki i opiekunowie) lub 0131 313 8777 (profesjoniści) (od poniedziałku do czwartku – 09:00–17:00; piątek 09:00–16:30) E-mail: enquiries@mwscot.org.uk Link do strony internetowej: [Mental Welfare Commission Scotland](#)

Więcej informacji na temat wsparcia

Poniżej wymienione organizacje i podmioty mogą udzielać informacji lub pomocy zgodnie z ich kompetencjami.

Rządowa strona internetowa dla obywateli Zjednoczonego Królestwa [Gov.UK](#)

Porady dotyczące zakwaterowania: [Shelter Scotland](#)

ACAS udziela porad dotyczących kwestii związanych z zatrudnieniem: [ACAS](#)

Infolinia National Debtline udziela informacji na temat zadłużenia: [National Debt Line](#)

Organizacja charytatywna StepChange Debt udziela porad na temat zadłużenia: [Step Change](#)

Biuro ds. Porad Finansowych udziela porad dotyczących kwestii finansowych: [Money Advice Service](#)

Law Society of Scotland może pomóc w znalezieniu prawnik (*solicitor*), w tym w sprawach dotyczących praw człowieka. [Law Society](#)

Szkocki Ośrodek Praw Dziecka (Scottish Child Law Centre) udziela dzieciom bezpłatnych porad prawnych oraz porad na temat zagadnień dotyczących dzieci: [SCLC](#)

Organizacja Contact a Family udziela informacji, wsparcia i porad rodzinom dzieci niepełnosprawnych: [Contact](#)

Służby zajmujące się udzielaniem porad pacjentom i ich wspieraniem w Biurze Porad dla Obywateli są niezależną jednostką, która udziela informacji i porad pacjentom i ich opiekunom oraz ich wspiera: [PASS](#)

Szkockie Stowarzyszenie Zdrowia Psychicznego SAMH [SAMH](#)

Care Information Scotland udziela informacji na temat świadczenia usług socjalnych na rzecz osób starszych mieszkających w Szkocji za pośrednictwem linii telefonicznej i strony internetowej: [CIS](#)

Organizacja SurvivorScotland nadzoruje wykonanie krajowej strategii na rzecz osób, które doświadczyły niegodziwego traktowania w dzieciństwie: [SurvivorScotland](#)

Szkocka infolinia dla osób starszych: [Age UK Scotland](#)

Organizacja zajmująca się pomocą na rzecz kobiet w Szkocji (Scottish Women's Aid): [SWA](#)

Rada ds. Uchodźców w Szkocji (Scottish Refugee Council): [SRC](#)

Centrum Praw Mniejszości Etnicznych (Ethnic Minorities Law Centre): [EMLC](#)

■ Ostatnia aktualizacja: 18/05/2018

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.